

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

314. An Regulares accedentes ad Monasteria Monialium absque Episcopi
licentia in Excommunicationem, quam Episcopus proposuit contra tales?
Et an tali casu secluso scandalo, non peccent mortaliter? Ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Breviarij, sed in ordine ad finem legis, & mentem Legislatoris, qui voluit vt in diebus ieiuniorum, & per consequens orationi consecratis, à colloquijs Monialium abstineatur. Vnde dicitur, quòd ratio legis, magis quam verba spectanda sunt, ex leg. Scire, §. Alind ff. de ex. us. i. mor. & docet Parisius consil. 1. 2. n. 5. 2. l. 2. Baldu. consil. 44. l. 2. Alexander consil. 54. n. 9. l. 4. & alij. Ideo ego Dominus Episcopus admonerè, ne in die mercurij quatuor Temporum similem licentiã præberent.

RESOL. CCCXIV.

An Regulares accedentes ad Monasteria Monialium absque Episcopi licentiã incidant in excommunicationem, quam Episcopus proposuit, contra tales? Et an in tali casu, secluso scandalo, non peccent mortaliter? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 103.

Negatiuè respondeo, quia ferè omnes Religiones habent priuilegium, vt non possint excommunicari ab Episcopis, & ideo hanc sententiam docet Rodriq. tom. 2. q. 4. ar. 2. & alij cum P. Suar. de Relig. tom. 4. tr. 1. l. 1. c. 1. n. 27. vbi assertit sic declarasse sac. Cardinalium Congregationem, sub die 9. Aprilis 1587. in hæc verba, Regulares accedentes ad Monasteria Monialium sine licentiã Episcopi, incurrunt in penam excommunicationis, quam Episcopus suo edito proposuit, nisi Regulares illi habent ex priuilegio, quòd non possint excommunicari; & tunc debent puniri à suis Superioribus alia pœna. Ita sacra Congregatio. Imò secluso scandalo, in tali casu Regulares non peccare mortaliter, docet nouissimè Merolla in disp. Theol. tom. 1. disp. 1. c. 2. diff. c. 7. n. 614.

RESOL. CCCXV.

An Regulares accedentes, & colloquentes cum Monialibus exemptis incidant in excommunicationem latam ab Episcopo? Et quid si accedant ad colloquendum cum non exemptis, sed subiectis ditioni ordinaria Episcopi? Idem est dicendum in viroque casu de peregrinis, quod non incurrant in censuram latam ab Episcopo contra colloquentes, vel accedentes ad Monasteria Monialium sibi subiectarum; secus verò si excommunicationem pronunciet contra accedentes, & colloquentes cum Monialibus exemptis, quia in isto casu incurrunt etiã peregrini. Ex p. 1. o. tr. 14. & Mil. 4. Ref. 5. alias 53.

Negatiuè respondet Merolla, tom. 1. disp. 1. c. 1. n. 616. vbi sic ait: Id autem quod diximus, excommunicationem scilicet latam ab Episcopo contra loquentes cum Monialibus, non comprehendere Religiosos exemptos, limitat Grassius l. 4. de i. sp. l. c. 6. n. 2. nisi Episcopus ferret hanc Excommunicationem auctoritate Apostolica; tunc enim vult, etiam Religiosos exemptos comprehendere. Ad quod probandum allegat Concilium Tridentinum sess. 25. c. 5. de Reg. incip. Bonifacij Octauij. Cæterum non videtur, quomodo hic Auctor, ex eo loco Concilij colligat, at auctoritatem Apostolicam in re de qua loquimur, tribui ibi Episcopis saltem respectu Monasteriorum monialium non Tom. VII.

exemptarum ab eorum iurisdictione. Nam Tridentinum in loco allegato, tantum renouat Constitutionem Bonifacij VIII. quæ habetur in cap. Periculoso §. vlt. de stat. Regul. l. 6. præcipiens Episcopis vt in omnibus Monasterijs sibi subiectis, ord. naria, in alijs verò Sedis Apostolicæ auctoritate, Clausuram monialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari procurent, inobedientes per Censuras Ecclesiasticas, aliaque pœnas compescentes. Vnde si Episcopus non habet specialem auctoritatem à Sede Apostolica contra Religiosos, non poterit eos excommunicare, vel statutis suis obligare, vt cum monialibus, saltem sibi subiectis, non loquantur; nam Concilium Tridentinum non facit eum delegatum Apostolicum nisi quoad monasteria monialium exempta ab eius iurisdictione. Et hæc omnia docet Merolla respectu Monasteriorum monialium exemptarum, licet contrarium asserat Duardus in Bull. Cæna l. 2. c. 1. q. 3. n. 119. existimat enim Episcopus auctoritate Apostolica sibi concessa à Tridentino posse excommunicare, seu prohibere sub pœna excommunicationis late sententiã etiam Religiosos, ne cum Monialibus exemptis loquantur; sed hanc sententiam non esse veram putat Merolla; quia Tridentinum solum dat limitatam potestatem Episcopis super Monasteria Monialium exempta; vt scilicet possint in eis Clausuram indicere, & conseruare illam, ac inobedientes punire. Ex quo tantum sequitur, posse excommunicare violantes hanc Clausuram. At verò, quod auctoritate Apostolica excommunicare possint etiam Religiosos exemptos loquentes cum his Monialibus, ibi eis non conceditur. Accedit, quod contrarium videtur aperte colligi, ex c. Periculoso §. vlt. de stat. reg. in 6. quod Tridentinum statuerit, se velle inuouare. Vbi dicit Pontifex, se non intendere per id, dare aliam iurisdictionem, vel potestatem supra Monasteria exempta.

Sed his non obstantibus, in fauorem nostri Patris Duardi contra Merollam nouissimè insurgit Ioseph de Ianuario. de Casib. reser. resol. 34. n. 119. Tum ex Concilio Trid. sess. 25. c. 5. de Reg. incip. Bonifacij Octauij, & c. in quo Concilio, reuocatur Constitutio Bonifacij Octauij, quæ habetur in cap. Periculoso §. vlt. de stat. Reg. in 6. Nã ibi Episcopi deputantur vti delegati à sede Apostolica in ordine ad Monasteria Monialium exempta ab eorum iurisdictione, intra tamen suam Diocesim quoad restitutionem Clausuræ, si violata fuerit, & vbi Clausura inuiolata est in ordine ad eius conseruationem. Clausuræ Monialium spectat accessus ad loquendum cū ipsis Monialibus; aliter enim Clausura nulla esset. Nec obstat id quod si præ asseruit Merolla, quia bene colligitur ex verbis Concilij; quod possint excommunicare Regulares colloquentes cum Monialibus exemptis; Nam prohibitio locutionis spectat ad conseruationem Clausuræ, Clausura enim cū libertate loquendi, non esset Clausura Monialium, sed carcer, & esset omnino frustratoria & vana. Si ergo Episcopi sūt delegati ad finem, qui est clausura, erunt etiam delegati ad finem, qui est locutio & c. Nec etiam obstat dicere cum Merolla, quod Sacra Congregatio in Decreto determinat tantum, quod Constitutio Greg. XV. comprehendat tantum Regulares delinquentes cum Monialibus contra Constitutionem Sixti V. & sic ordinarius Episcopus potest punire tanquam delegatus Papæ Religiosos, qui contra dictam Constitutionem Sixti V. deliquerunt. Quia contra est; nam ibi constitutio non solum dat facultatem Episcopis ad puniendum delinquentes Regulares, sed etiam ad coercendos ipsos per delegationem Papalem ipsis Episcopis tributam; sed coercere, est prohibere, seu restringere, quæ restrictio, & cohibitio sit etiam per excommunicationem; & cum Episcopus agat in hoc tanquam delegatus Apostolicus, poterit ipsos Regulares per excommunicationem

